

Etická komisia prokuratúry

I/4 Spr 1/25/1000-11

Košice, 10. januára 2025

STANOVISKO

Etická komisia prokuratúry na základe žiadosti krajského prokurátora v sp. zn. zo 16. decembra 2024 podľa § 217b ods. 1 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry v znení neskorších predpisov vydáva nasledovné

stanovisko:

Konaním, prokurátorky Krajskej prokuratúry, ktorého sa mala dopustiť tak, že

v čase od 09. septembra 2024 do 25. septembra 2024 na Krajskej prokuratúre so sídlom a všade tam, kde sa nachádzala, uplatňujúc pôsobnosť prokurátora v trestnom konaní podľa prvého dielu tretej časti zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre (ďalej len „zákon o prokuratúre“) a podľa príslušných ustanovení zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku (ďalej len „Trestný poriadok“) v trestnej veci vedenej na Krajskej prokuratúre pod sp. zn. (pôvodne pod sp. zn.), resp. v časti týkajúcej sa vykonávania úkonov justičnej spolupráce pod sp. zn., pre zločin založenia, podpory a propagácie hnutia smerujúceho k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 421 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Trestného zákona (ďalej len „trestná vec“), vykonávala nasledovné úkony trestného konania (resp. na nich participovala):

- telefonické kontaktovanie štatutárnych zástupcov subjektov, ktoré by mohli vystupovať v procesnom postavení poškodených v dňoch 06. septembra 2024 a 09. septembra 2024
- výsluch svedka-poškodeného (vykonaný dňa 09. septembra 2024 na Krajskej prokuratúre),
- výsluch svedka (vykonaný dňa 12. septembra 2024 na ÚBOK, expozitúre),
- výsluch podozrivej (vykonaný dňa 12. septembra 2024 na ÚBOK, expozitúre),

- výsluch svedka-poškodeného (vykonaný dňa 17. septembra 2024 na Krajskej prokuratúre),
- vykonania zisťovania na internete dňa 19. septembra 2024,
- vydanie uznesenia sp. zn. zo dňa 23. septembra 2024, ktorým do konania postupom podľa § 142 ods. 1 Trestného poriadku pribrala, znalca z odboru Kriminalistika, odvetvie kriminalistická informatika, kriminalistická fotografia a video,
- účasť na výsluchoch podozrivých a, uskutočnených dňa 25. septembra 2024 vo výsluchovej miestnosti Národnej protidrogovej centrály služby kriminálnej polície a vyšetrovania Polície ČR v Prahe, vykonávaných Národní centrálou proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminality SKPV ako justičným orgánom Českej republiky na základe žiadosti o Európsky vyšetrovací príkaz zo strany Krajskej prokuratúry,

majúc vedomosť o dôvodoch spochybňujúcich jej nezáujatosť pre jej pomer k poškodenému, občianskemu združeniu, o. z. spočívajúcich v tom, že v rokoch 2019-2023 na pracovisku prejavovala sympatie voči občianskemu združeniu, o. z. vystupujúcemu v trestnej veci v procesnom postavení poškodeného a aktivitám tohto združenia, najmä pokiaľ ide o projekt (ďalej len „dotknuté subjekty“) spôsobom majúcim znaky tzv. agitácie, a to najmä formou odosielania mejlov kolegom zahŕňajúcich pozvánky na aktivity dotknutých subjektov, vylepenia nálepky obsahujúcej pozvánky na konferenciu organizovanú dotknutými subjektmi na dvere svojej kancelárie a zanechávania materiálov propagujúcich dotknuté subjekty pri dochádzke zamestnancov, pričom tieto skutočnosti v rozpore s ustanoveniami § 31 ods. 4 a § 32 ods. 1 Trestného poriadku a taktiež s bodom 2.3 Etického kódexu prokurátora, neoznámila bezprostredne nadriadenému prokurátorovi oprávnenému rozhodnúť o jej vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania,

boli porušené pravidlá prokurátorskej etiky, obsiahnuté v článkoch 1.1, 2.1, 2.3, 4.1, 4.2 a 4.5 Etického kódexu prokurátora, prijatého Radou prokurátorov SR 11. januára 2016 v Starej Lesnej.

Odôvodnenie

Etickej komisii prokuratúry (ďalej len „etická komisia“) bola dňa 19. decembra 2024 doručená žiadosť krajského prokurátora v sp. zn. zo 16. decembra 2024 o vydanie stanoviska etickej komisie podľa § 217b ods. 1 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 154/2001 Z. z.“) v súvislosti s návrhom krajského prokurátora v z 20. novembra 2024 na začatie disciplinárneho konania proti prokurátorke Krajskej prokuratúry pre podozrenie zo

spáchania disciplinárneho previnenia podľa § 188 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 154/200 Z. z.

Krajský prokurátor v odvolávajúc sa na svoj disciplinárny návrh v žiadosti okrem iného uviedol, že disciplinárneho previnenia sa menovaná prokurátorka mala dopustiť v podstate tak, že včas zákonným spôsobom neoznámila svojmu bezprostredne nadriadenému prokurátorovi existenciu dôvodov spochybňujúcich jej nezaujatosť vo vzťahu k vykonávaniu úkonov trestného konania v konkrétnej trestnej veci. Takýto postup hodnotí krajský prokurátor v aj ako porušenie povinnosti prokurátora podľa § 26 písm. n) zákona č. 154/2001 Z. z. dodržiavať pravidlá prokurátorskej etiky, konkrétne porušenia článku 2.3 Etického kódexu prokurátora (ďalej len „etický kódex“).

K svojej žiadosti krajský prokurátor v pripojil disciplinárny návrh a ďalšie písomnosti, osobitne zápisnice o procesných úkonoch v trestnom konaní, ktorých sa zúčastnila alebo viedla

V disciplinárnom návrhu bol vymedzený skutok, ktorého sa mala dopustiť menovaná prokurátorka a ktorý bol v uvedenej veci predmetom posudzovania etickej komisie. Jeho doslovné znenie je uvedené vo výrokovej časti predmetného stanoviska. V odôvodnení disciplinárneho návrhu boli uvedené nasledovné podstatné pasáže:

„....., dozorujúci prokurátor v trestnej veci, dňa 09. septembra 2024, postupom podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku vydal uznesenie sp. zn. o začatí trestného stíhania pre zločin založenia, podpory a propagácie hnutia smerujúceho k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 421 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Trestného zákona, ktorého sa mali dopustiť neznámi páchatelia spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto uznesenia. Táto trestná vec bola v dôsledku postupu uvedeného v tomto odseku na tunajšej prokuratúre zaevidovaná pod sp. zn., pričom dozorujúcim prokurátorom ostal naďalej

....., ako dozorujúci prokurátor v trestnej veci poveril v tom čase prokurátorku Krajskej prokuratúry vykonávaním niektorých úkonov trestného konania, pričom išlo o výsluch svedka – poškodeného (vykonaný dňa 09. septembra 2024 na Krajskej prokuratúre), výsluch svedka (vykonaný dňa 12. septembra 2024 na ÚBOK, expozitúre), výsluch podozrivej (vykonaný dňa 12. septembra 2024 na ÚBOK, expozitúre), a výsluch svedka – poškodeného (vykonaný dňa 17. septembra 2024 na Krajskej prokuratúre). sa v trestnej veci na základe poverenia taktiež zúčastnila niektorých vyšetrovacích úkonov vykonávaných justičnými orgánmi Českej republiky

prostredníctvom právnej pomoci, a to konkrétne na výsluchoch podozrivých a Kristíny, uskutočnených dňa 25. septembra 2024 vo výsluchovej miestnosti Národnej protidrogovej centrály služby kriminálnej polície a vyšetrovania Polície ČR v Prahe (vec je, pokiaľ ide o realizáciu úkonov právnej pomoci vedená na Krajskej prokuratúre pod sp. zn.).

..... taktiež v trestnej veci z poverenie, postupujúc podľa § 142 ods. 1 Trestného poriadku, uznesením pribrala do konania, znalca z odboru Kriminalistika, odvetvie kriminalistická informatika, kriminalistická fotografia a video; rovnako tak vo veci vykonávala niektoré ďalšie parciálne úkony vyšetrovania, pričom išlo o telefonické kontaktovanie štatutárnych zástupcov subjektov, ktoré by mohli vystupovať v procesnom postavení poškodených v dňoch 06. septembra 2024 a 09. septembra 2024 a tiež vykonanie zisťovania na internete dňa 19. septembra 2024.

Krajský prokurátor v opatrením sp. zn. zo dňa 14. októbra 2024 zriadil pracovnú skupinu, ktorej predmetom činnosti bolo preverenie široko medializovaných informácií týkajúcich sa, prokurátorky Krajskej prokuratúry, v súvislosti so subjektmi a Podľa týchto informácií mala menovaná prokurátorka na pracovisku, t. j. v budove Krajskej prokuratúry, prejavovať sympatie k subjektom a tam uvedeným spôsobom. Zo záverov tejto pracovnej skupiny prezentovaných v správe je zrejmé, že

- v období rokov 2020-2022 preukázateľne prostredníctvom služobnej pošty doručovala mejly kolegom (pričom väčšinou išlo o mejly individuálne určeným osobám a v dvoch prípadoch o správy doručované všetkým zamestnancom Krajskej prokuratúry), obsahom ktorých boli najmä pozvánky na podujatia organizované dotknutými subjektmi, ale aj ďalšie informácie majúce charakter prejavovania sympatií k týmto subjektom,
- na dochádzkový stolík v bližšie nešpecifikovanom časovom období rokov 2019-2023, nezistený počet krát umiestnila bližšie nešpecifikované propagačné materiály súvisiace s činnosťou dotknutých subjektov,
- v období predchádzajúcom konaniu podujatia organizovaného dotknutými subjektmi, a to medzinárodného online fóra s názvom, ktoré sa malo konať dňa 12. novembra 2022, na nie dlhú dobu umiestnila na dvere svojej kancelárie nálepku propagujúcu takéto podujatie.

Preskúmaním s trestnou vecou súvisiaceho dozorového spisu sp. zn. som zistil, že v procesnom postavení poškodeného vystupuje vo vyššie uvedenej trestnej veci okrem iných aj občianske združenie, o. z., ktoré má projekt s názvom, ktoré informácie vyplývajú primárne zo zápisnice o výsluchu svedka – poškodeného zo dňa 09. septembra 2024“.

Etická komisia 08. januára 2025 zadovážila aj vyššie uvedenú Správu pracovnej skupiny zriadenej krajským prokurátorom v, z obsahu ktorej vyplynulo, že celkovo 15 zamestnanci Krajskej prokuratúry využili možnosť poskytnutia informácií o medializovaných prejavoch sympatii menovanou prokurátorkou k dotknutým subjektom a pracovná skupina zadovážila k uvedenému aj rôzne listinné podklady. Okrem už vyššie uvedených prejavov sympatii pracovná skupina zistila, že uvedená prokurátorka mala umiestnenú nálepku propagujúcu občianske združenie o. z. na osobnom automobile, ktorým dochádzala do práce, nosila oblečenie s logom uvedeného občianskeho združenia na podujatiach organizovaných Krajskou prokuratúrou a s kolegami na pracovisku viedla rozhovory ohľadom problematiky súvisiacej s činnosťou dotknutých subjektov. Vtedajší námestník krajského prokurátora v k veci uviedol, že v období rokov 2022 – 2023 vnímal na pracovisku aktivity prokurátorky, ktoré mohli mať znaky prejavovania sympatii k dotknutým subjektom. Tieto skutočnosti vnímal negatívne, preto v roku 2023 vykonal pohovor s uvedenou prokurátorkou, počas ktorého jej dal dôrazne najavo, že si neželá, aby pokračovala v týchto aktivitách. Po tomto pohovore prokurátorka už obdobné aktivity na pracovisku nevykonávala.

Žiadosťou krajského prokurátora v sa etická komisia zaoberala na svojom zasadnutí dňa 10. januára 2025. Predtým etická komisia vyzvala na prípadné vyjadrenie k podanej žiadosti krajského prokurátora v, ktoré (aj s prílohami) menovanej poskytla. Dňa 07. januára 2025 predložila etickej komisii svoje vyjadrenie, v ktorom v podstate uviedla, že podľa jej názoru predmetnú trestnú vec ona ako prokurátorka neprejednávala ani o nej nerozhodovala (v zmysle článku 2.3 etického kódexu) a súčasne nemala vedomosť o skutočnostiach, ktoré mohli spochybniť jej neustrannosť, preto nemala povinnosť uplatniť postup smerujúci k jej vylúčeniu z konania. Oprávnenie prejednať a rozhodnúť v danej trestnej veci mal len dozorový prokurátor, ona na základe poverenia dozorového prokurátora (a zároveň svojho nadriadeného) len vykonávala niektoré počiatočné a neodkladné úkony v rámci dokazovania. Zdôraznila, že na pracovisku nikdy neprejavovala sympatie voči občianskym združeniam, o. z. a, o. z., ani k ich aktivitám. Poukázala na skutočnosť, že občianske združenie, o. z. vzniklo 20. októbra 2023, preto nemohla s ním sympatizovať v rokoch 2019 až 2023, ako to je uvedené v návrhu na začatie disciplinárneho konania. Poprela akýkoľvek vzťah k občianskym združeniam, o. z. a, o. z. a k osobám, ktoré tieto združenia zastupujú alebo reprezentujú.

Etická komisia prijala uvedené stanovisko a vychádzala pritom z nasledovných skutočností.

Podľa § 217a zákona č. 154/2001 Z. z. pravidiel prokurátorskej etiky sú obsiahnuté v etickom kódexe prokurátora. Etický kódex prokurátora schvaľuje rada

prokurátorov, etický kódex prokurátora sa zverejňuje na webovom sídle generálnej prokuratúry.

V zmysle § 217b ods. 1 zákona č. 154/2001 Z. z. ak sa osoba oprávnená podať disciplinárny návrh domnieva, že disciplinárne previnenie prokurátora spočíva v porušení pravidiel prokurátorskej etiky, požiada o stanovisko Etickú komisiu prokuratúry (ďalej len „etická komisia“). Etická komisia vydá stanovisko do 30 dní od doručenia žiadosti navrhovateľa.

Podľa § 217b ods. 2 zákona č. 154/2001 Z. z. je stanovisko etickej komisie pre osobu oprávnenú podať disciplinárny návrh záväzné.

V zmysle § 217b ods. 4 zákona č. 154/2001 Z. z. etická komisia vydáva svoje stanoviská a odporúčania v písomnej forme; každé svoje stanovisko a odporúčanie je povinná odôvodniť.

Z preambuly etického kódexu vyplýva, že hlavným účelom Etického kódexu prokurátora je upraviť základné princípy a pravidlá profesijnej zodpovednosti a správania sa prokurátora v záujme vytvorenia, udržiavania a prehlbovania dôvery verejnosti v prokurátorský stav. Prokurátor, konajúc vo verejnom záujme, ochraňujúc verejný záujem a slúžiac verejnému záujmu, je povinný striktne dodržiavať a rešpektovať právny poriadok Slovenskej republiky a konať v súlade s Etickým kódexom prokurátora tak pri výkone funkcie prokurátora, ako aj vo svojom súkromí. Prokurátor vykonáva svoju funkciu spôsobom preukazujúcim najvyššiu formu nezávislosti, nestrannosti, profesionality, zodpovednosti, bezúhonnosti a dôveryhodnosti. Prokurátor si uvedomuje význam funkcie prokurátora v spoločnosti a prispôsobuje svoje pracovné aj súkromné aktivity tomu, aby sa nenarušila dôstojnosť funkcie prokurátora.

V článku 1 etického kódexu je upravená legalita a nezávislosť prokurátora. Podľa článku 1.1 prokurátor je povinný pri výkone svojich služobných povinností dodržiavať Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy, pričom koná na základe svojho vnútorného presvedčenia.

Článok 2 etického kódexu upravuje nestrannosť prokurátora. Podľa článku 2.1 nestrannosť prokurátora je jedným zo základných princípov práce prokurátora. Prokurátor je povinný vykonávať svoje služobné povinnosti nestranne a pristupovať k osobám, s ktorými prichádza do styku a k veciam, ktoré vybavuje, nezaujato a objektívne, pričom koná bez akýchkoľvek vplyvov a predpojatosti. Podľa článku 2.3 prokurátor, ktorý si je vedomý skutočností, ktoré môžu spochybniť jeho nestrannosť, sám uplatní zákonom ustanovený postup smerujúci k jeho vylúčeniu z prejednávania alebo rozhodovania v konkrétnej veci.

Napokon v článku 4 etického kódexu je upravená dôveryhodnosť prokurátora. Podľa článku 4.1 prokurátor je povinný dodržiavať pravidlá etického správania pri výkone svojej funkcie, ako aj v súkromnom živote, a tým prispievať k zvyšovaniu dôveryhodnosti prokuratúry. Podľa článku 4.2 prokurátor je povinný zdržať sa akéhokoľvek správania, ktoré môže negatívne ovplyvniť dôveryhodnosť jeho osoby a prokuratúry. Podľa článku 4.5 prokurátor nezneužíva pracovisko a zverené služobné prostriedky na súkromné aktivity.

V súvislosti s podanou žiadosťou krajského prokurátora v etická komisia na úvod konštatuje, že text ustanovení § 217b ods. 1, 2 zákona č. 154/2001 Z. z. jednoznačne svedčí o tej postupnosti, že žiadosť o vydanie stanoviska etickej komisie musí vždy predchádzať podaniu návrhu na disciplinárne konanie, nakoľko stanovisko etickej komisie je pre navrhovateľa záväzné.

Zo žiadosti krajského prokurátora v a z jej príloh vyplynul podstatný záver, že prokurátorka Krajskej prokuratúry v priebehu mesiaca september 2024 v konkrétnej trestnej veci vedenej na Krajskej prokuratúre pod sp. zn. (resp.) bola činná, resp. účastná v postavení orgánu činného v trestnom konaní pri jednotlivých procesných úkonoch, hlavne pri výsluchoch svedkov a podozrivých. Viaceré z uvedených výsluchov viedla a kladla vypočúvaným otázky. Dňa 09. septembra 2024, teda v deň vydania uznesenia o začatí trestného stíhania v trestnej veci sp. zn., ako prokurátorka viedla výsluch svedkyne-poškodenej zastupujúcej občianske združenia, o. z. a, o. z. Teda hneď na začiatku trestného stíhania v uvedenej trestnej veci jej bolo zrejmé, kto v danej trestnej veci vystupuje v pozícii poškodenej strany. Občianske združenia, o. z. a, o. z. jej pritom neboli neznáme. Pracovná skupina, ktorú zriadil krajský prokurátor v za účelom preverenia medializovaných informácií o činnosti v prospech uvedených subjektov zistila, že menovaná prokurátorka v minulosti prejavovala sympatie k uvedeným subjektom a propagovala ich činnosť v rámci svojho pracoviska – Krajskej prokuratúry, a to aj prostredníctvom služobnej elektronickej pošty. Napriek týmto okolnostiam preukázateľne svedčiacim o pochybnostiach o nezáujatosti v predmetnej trestnej veci, táto nepostupovala v zmysle príslušných ustanovení zákonov, ale naďalej vykonávala úkony trestného konania v danej trestnej veci.

Podľa názoru etickej komisie, uvedené konanie prokurátorky zakladá porušenie nielen článku 2.3 etického kódexu uvedeného v žiadosti krajského prokurátora v, ale aj článkov 1.1, 2.1, 4.1, 4.2 a 4.5 etického kódexu.

..... predovšetkým porušila zásadu legality etického kódexu, ktorá znamená, že prokurátor pri výkone svojich služobných povinností

postupuje striktne podľa zákona. V trestnej veci sp. zn. (resp. aj vo veci sp. zn.) mala menovaná prokurátorka postupovať podľa § 52 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov a podľa §§ 31 a 32 Trestného poriadku a oznámiť svoju zaujatosť bezprostredne nadriadenému prokurátorovi, čo však neurobila. Nepostupovala teda v súlade so zákonom a ani v súlade s ďalšími článkami etického kódexu upravujúcimi nestrannosť prokurátora (2.1 a 2.3) a dôveryhodnosť prokurátora (4.1, 4.2 a 4.5). Zásada nestrannosti prokurátora v etickom kódexe priamo nadväzuje na vyššie uvedené zákonné ustanovenia. V danom prípade zaujatosť je citeľná aj z formulácie niektorých otázok, ktoré kládla vypočúvaným pri výsluchoch, ktoré viedla. Každé neetické správanie prokurátora má vplyv na jeho dôveryhodnosť, ale aj na dôveryhodnosť prokurátorov vo všeobecnosti a celej prokuratúry. Prokurátor by mal zvažovať dôsledky svojho konania najmä v mediálne citlivých kauzách ako v danom prípade. Taktiež používanie služobných prostriedkov prokurátorom (elektronického systému Lotus) na súkromnú propagáciu občianskych združení a ich aktivít je potrebné hodnotiť ako neprípustnú činnosť v rámci služobného času prokurátora.

Etická komisia sa nestotožňuje s argumentami Zmyslom nestrannosti prokurátora tak, ako to je upravené v článku 2 etického kódexu, je, aby pri plnení akýchkoľvek služobných povinností konal nepredpojatý prokurátor. Medzi služobné povinnosti prokurátora nesporne patrí aj vykonávanie oprávnení orgánu činného v trestnom konaní podľa Trestného poriadku, ktoré v konkrétnej trestnej veci realizovala Podľa názoru etickej komisie, pojem prejednávanie a rozhodovanie podľa článku 2.3 etického kódexu zahŕňa aj vykonávanie úkonov prokurátora v prípravnom konaní vo veci, v ktorej je prokurátor činný. Tvrdenie menovanej, že na pracovisku nikdy neprejavovala sympatie k občianskym združeniam, o. z. a, o. z. ani k ich aktivitám je v priamom rozpore so zisteniami pracovnej skupiny, ktoré okrem iného vychádzali z informácií poskytnutých 15 zamestnancami Krajskej prokuratúry Tieto informácie si navzájom neprotirečia a etická komisia nevzhliadla dôvod im nedôverovať. teda najneskôr dňa 09. septembra 2024 po ukončení výsluchu zástupkyne občianskych združení, o. z. a, o. z. (ktorý by mohol byť považovaný za neodkladný úkon podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku) mala konkrétny dôvod pre svoje vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania v predmetnej trestnej veci, a to pre svoj pomer k tejto trestnej veci (§ 31 ods. 1 Trestného poriadku). Napriek tejto skutočnosti menovaná prokurátorka ďalej pokračovala v realizácii úkonov trestného konania v uvedenej trestnej veci. Zodpovedá skutočnosti, že podľa registra mimovládnych organizácií Ministerstva vnútra SR, občianske združenie, o. z. bolo registrované dňa 20. októbra 2023. Ďalšia organizácia, ktorá má tiež formu občianskeho združenia s názvom o. z., bola zaregistrovaná dňa 20. decembra 2022. V tomto kontexte nie je rozhodujúce, či prejavovala sympatie k uvedeným občianskym združeniam pred alebo po ich registrácii. Podstatným je, že sympatie prejavovala pred konaním v predmetnej

trestnej veci, v ktorej bola činná ako prokurátorka. Nešlo len o súkromný a vnútorný vzťah ale o verejne a opakovane proklamovanú náklonnosť, ktorá v konečnom dôsledku z objektívneho hľadiska spochybňovala jej nestrannosť.

Z uvedených dôvodov rozhodla etická komisia o porušení pravidiel prokurátorskej etiky tak, ako to je konštatované vo výrokovej časti stanoviska.

Mgr. Alexander Kundrát
predseda etickej komisie